Andrius Vaicekauskas

1997 metų žvalgomieji tyrinėjimai Vilniuje, Polocko gatvėje tarp namų Nr. 28–43

1997 m. Vilniuje Užupyje buvo tiesiama šiluminė trasa į Polocko g. gyvenamuosius namus Nr. 43 ir 45. Prieš darbų pradžią projektuojamos trasos vietoje PRI buvo atlikti žvalgomieji tyrinėjimai. Čia iškasti 8 šurfai, tyrinėtas bendras 30 m^2 plotas. Tirtose vietose aptiktas iki 2,2 m storio kultūrinis sluoksnis.

Kultūrinio sluoksnio storis šurfuose Nr. 1–3, iškastuose šalia namų Polocko g. Nr. 43a, 43 ir 49 (jie pastatyti po Antrojo pasaulinio karo), siekia 50–90 cm. Šiame gylyje aptiktas natūralios molio kalvos (geologiškai kraštinio moreninio darinio) paviršius. Archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta, jis sunaikintas čia vykusių statybų metu.

Šurfe Nr. 4 (iškastame 3 m atstumu į ŠV nuo pastato Polocko g. Nr. 35 PV kampo ir 6 m atstumu į ŠV nuo šio pastato PR kampo) aptiktas 1,4 m storio kultūrinis sluoksnis, suformuotas XIX–XX a. statybų ir žemės darbų metu. 30 cm gylyje išlikęs XIX a. datuojamas akmenų grindinys.

Šurfe Nr. 5 (iškastame 7 m atstumu į ŠV nuo pastato Polocko g. Nr. 3 ŠV kampo ir 16 m atstumu į ŠV nuo šio pastato ŠR kampo) aptiktas 90 cm storio įvairių žemės darbų metu permaišytas kultūrinis sluoksnis.

Šurfe Nr. 8 (iškastame 17 m atstumu į PV nuo pastato Polocko g. Nr. 28 ŠV kampo ir 15 m atstumu į ŠV nuo šio pastato PV kampo) aptiktas 1,4 m storio kultūrinis sluoksnis. Apatiniame jo horizonte rastos statinio liekanos leidžia manyti, kad šioje vietoje XVIII a. pabaigoje–XIX a. ant akmeninių pamatų stovėjo medinis aptinkuotas namas. Jo patalpų vidinės sienos dažytos (sprendžiant iš aptiktų tinko gabalų) mažiausiai du kartus – vieną kartą šviesiai žydrais dažais ir puoštos mėlynu geometriniu ornamentu, antrą kartą – gelsvais dažais.

Šurfe Nr. 6 (iškastame 17 m atstumu į PV nuo pastato Polocko g. Nr. 28 PV kampo ir 22 m atstumu į PV nuo šio pastato PR kampo) ir šurfe Nr. 7 (iškastame Polocko g. Š pusėje, 12 m atstumu V kryptimi nuo pastato Polocko g. Nr. 28 PV kampo ir 23 m atstumu PV kryptimi nuo šio pastato

ŠV kampo) užfiksuotas 1,9–2,2 m storio kultūrinis sluoksnis. Šurfe Nr. 6, 1,85 m gylyje, o šurfe Nr. 7 – 2 m gylyje, virš smėlio – įžemio, aptiktas ankstyviausio šios vietovės žemės paviršiaus sluoksnis. Sluoksnio struktūra leidžia manyti, kad jis formavosi veikiamas augmenijos. Jokių žmogaus veiklos pėdsakų ir radinių neaptikta. Tai gali būti susiję su vėlyvu ir menku šios vietovės apgyvendinimu XVIII a. pabaigoje, nurodomu istorinių šaltinių.

Andrius Vaicekauskas

Survey between buildings 28 and 43 of Polocko St., Vilnius in 1997

In 1997 along the pipeline route between 28 and 43 Polocko St. IMR examined a total area of 30 m^2. The team observed habitation zones from late 18th–20th centuries as well as structural remains of a wooden building.

Laimutė Valatkienė

Žvalgomieji tyrinėjimai Telšių senamiestyje

1996–1997 m. ŽAM atliko keletą žvalgomųjų tyrinėjimų Telšių senamiestyje. Dažniausiai jie buvo vykdomi požeminėms komunikacijoms skirtose vietose. Iš viso senamiestyje buvo žvalgyta 10 objektų, tačiau iš jų tik keturiose vietose rasta ankstyvesnio kultūrinio sluoksnio pėdsakų.

Telšės g. Nr. 5a pastato pamatų rekonstrukcijos metu buvo ištirtas 18,5 m^2 plotas; jame pastebėta XIX a. pastato pėdsakų – statinys sudegė per 1908 m. Telšiuose siautusį didelį gaisrą, sunaikinusį beveik visą miesto P dalį. Šioje vietoje 1969 m. vėl buvo pastatytas pastatėlis. Jo pamatai ir buvo rekonstruojami. Čia buvęs kultūrinis sluoksnis sumaišytas, jame rasta radinių – keramikos, stiklo fragmentų, iš viso 17 vienetų. Pažymėtina, kad radinių aptikta tik pastato fasado V pusės perkasoje. Jie datuoti XIX–XX a.